

Verslag burenoverleg Eilanden van Hain op 15 oktober 2019

Welkom & Mededelingen

Jacqueline van de Sande van Beaumont Communicatie (hierna: Jacqueline) heet de aanwezigen van harte welkom bij het vierde burenoverleg op uitnodiging van AM en de gemeente Zaanstad. De avond staat in het teken van de thema's natuur, recreatieve routes en erfgoed.

Voorafgaand aan de presentaties van de genoemde thema's en het ophalen van de adviezen, staat Bart van Kas van projectontwikkelaar AM stil bij de complexiteit van het proces. Bart legt uit dat het moment waarop AM en de gemeente met concrete antwoorden kan komen, plaatsvindt nadat de adviezen van alle avonden gebundeld zijn. Daarna kan worden toegewerkt naar een integraal aangepast plan. Bart legt uit hoe dat proces er op hoofdlijnen uitziet. 'Na het ophalen van alle input, gaat AM en het ontwerpteam aan de slag om te kijken waar wel of geen oplossing voor gevonden kan worden'. Vervolgens worden de nieuwe ideeën voorgelegd aan de gemeente. De plannen die door de gemeente akkoord zijn bevonden worden opnieuw gepresenteerd aan 'de buurt', waarbij duidelijk wordt uitgelegd welke adviezen wel zijn meegenomen en waarom sommige adviezen niet zijn meegenomen. Het idee is om begin 2020 te komen met een aangepast plan.

Eén van de aanwezigen heeft het gevoel dat veel aanpassingen niet kunnen worden doorgevoerd, bijvoorbeeld vanwege het Bestemmingsplan of het Groen en Waterplan. Bart beaamt dat het ontwerp ook afhankelijk is van gemeente-breed beleid, waarvan het de vraag is of de gemeente daarvan kan afwijken, of dat het een ingewikkelde procedure met zich meebrengt om ervan af te wijken. Binnen de gemeente moeten nog diverse besluiten worden genomen waarbij de formele inspraakprocedures van kracht zijn. Uiteindelijk is het de gemeente die het plan vaststelt.

Vervolgens vindt er een korte voorstelronde van de nieuwe aanwezigen plaats. Vanuit de gemeente Zaanstad is Chris Schuurman aangehaakt, gebiedsbeheerder Krommenie, West-Knollendam en Assendelft. Ook stelt Robert Graat van Staatsbosbeheer zich voor. Tot slot zijn ook nieuw in de zaal een vertegenwoordiger van Kontakt Milieubeheer Zaanstreek en iemand die onderzoek doet naar participatie voor de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Enkele aanwezigen zijn bezorgd over de procedure van oktober 2019 t/m begin 2020 en vragen zich af op welke momenten ze vinger aan de pols kunnen houden en het traject volgen. Iemand stelt voor een vertegenwoordiging vanuit het burenoverleg te laten deelnemen aan het AM-ontwerpteam, om te voorkomen dat de deelnemers aan het burenoverleg begin 2020 volledig verrast worden en voor een voldongen feit staan. Jacqueline beaamt dat het belangrijk is voor AM en de gemeente om inzichtelijk te maken dat alle belangen zijn meegenomen en ook hoe de verschillende belangen zijn afgewogen.

Randvoorwaarden landschap, uitgangspunten landschappelijke inrichting, inrichting percelen Staatsbosbeheer, groenplan en cultuurhistorie

De avond is ingedeeld aan de hand van drie presentaties. De eerste presentatie wordt gegeven door landschapsarchitect Jonas Papenburg over de randvoorwaarden van het landschap en uitgangspunten van de landschappelijke inrichting. Daarna volgt Robert Graat

over de inrichting van de twee percelen van Staatsbosbeheer. Jonas en René Molenveld (Arcadis) vertellen vervolgens over het groenplan en René geeft een toelichting op vleermuizenroutes. Jonas eindigt met een presentatie over cultuurhistorie. Tussen de presentaties door hebben de aanwezigen gelegenheid om vragen te stellen over het betreffende onderwerp. Na de presentaties gaan de aanwezigen in vier groepen uiteen om antwoorden te formuleren op 2 vragen:

1. *Natuur*: welke adviezen heeft u voor AM en de gemeente?
2. *Vaarverbindingen*: welke adviezen heeft u voor AM en de gemeente?

Randvoorwaarden / uitgangspunten gemeente m.b.t Eilanden van Hain

Jonas legt uit dat het vertrekpunt voor de Eilanden van Hain bestaat uit een waterrijk en lommerrijk plan. De kernkwaliteiten van het plan zijn ruimte, duurzaam, uitzicht, privacy, groen en water. Daarbij is het belangrijk om een goede aansluiting te vinden op de landelijke en stedelijke omgeving. Expliciet is door de gemeente gevraagd om vaarroutes en wonen aan open water.

Randvoorwaarden gemeente m.b.t. ecologie

Jonas legt uit dat zowel de in rood aangegeven vliegroutes als minimaal 2 van de roze vliegroutes voor vleermuizen in stand moeten blijven om een ontheffing te voorkomen.

Randvoorwaarden gemeente m.b.t. landschap

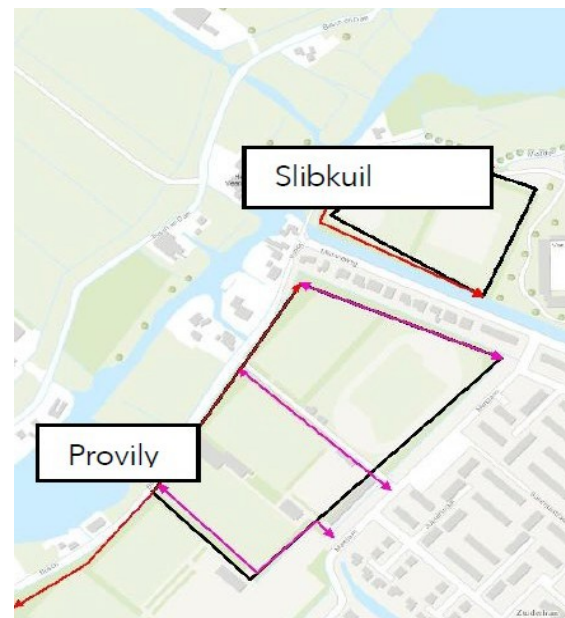
Jonas legt uit dat de buitenrand van het plangebied een kwetsbaar gebied is, waar zorgvuldig en terughoudend mee moet worden omgegaan. Dit heeft er mee te maken dat de grens een overgang is van bebouwd naar onbebouwd gebied en met de ligging aan de Stelling van Amsterdam (zie onderste afbeelding, nummer 1).

Randvoorwaarden gemeente m.b.t. platanen en andere bomen

Jonas legt uit aan de aanwezigen dat de platanen aan de Marslaan (nummer 2 in de afbeelding hiernaast), worden verplant. Daarnaast moet voor het hele plangebied worden onderzocht welke bomen gehandhaafd kunnen blijven. Bovenstaande voorwaarden en uitgangspunten heeft geresulteerd in het plan dat is ingediend voor de tender.

Staatsbosbeheer

Robert Graat van Staatsbosbeheer vertelt de aanwezigen dat AM tijdens de tenderfase Staatsbosbeheer heeft benaderd met de vraag mee te denken met het plan. Staatsbosbeheer is buurman van het plan met 2 percelen, in rood aangegeven met nummer 3 en 4. Ook de Ham is grotendeels in eigendom van Staatsbosbeheer.

Randvoorwaarden percelen Staatsbosbeheer

Robert vertelt dat de percelen onderdeel zijn van het nationaal natuurnetwerk (NNN). Dat is een status die zorgt voor bescherming en beheer als natuurgebied. De provincie stelt vast welk type natuur hier moet worden beheerd en maakt hiervoor afspraken met de terreineigenaren en beheerders. Dit is vastgelegd in het natuurbeheerplan van de provincie. Vanuit deze kaders werkt Staatsbosbeheer.

De Ham en aangrenzende weide- en rietlanden hadden vroeger, als zogenaamd Staatsnatuurmonument, een extra beschermde status. In 2017 is die status vervallen, toen de oude Natuurbeschermingswet is opgeheven. Op dat moment is ook de regel die toegang over water tussen 1 maart en 15 juni verbod, vervallen. Twee borden die in De Ham staan verwijzen nog naar de oude regels en zullen worden verwijderd. De beperkte vaarsnelheid blijft echter wel van kracht (maximaal 6 km/uur).

Binnen de context van het plan voor de Eilanden van Hain, zoekt Staatsbosbeheer naar mogelijkheden om de ecologische waarde van de twee percelen te versterken. De ecologische meerwaarde en natuurtype moet passen bij het veenweidegebied, daarnaast is uitgangspunt van natuurbeleid dat mensen ook van natuur moeten kunnen genieten. 'Het zou dus mooi zijn als hier ook nieuwe recreatieve ommetjes of verbindingen kunnen worden gemaakt, zowel voor de huidige als nieuwe bewoners'.

Inrichting percelen Staatsbosbeheer

Perceel 1 (nummer 3 op bovenstaande afbeelding) grenst direct aan het gebied. Dit perceel heeft weinig natuurkwaliteit en is in gebruik gegeven aan een paardenhouder. Voor wilde flora en fauna is er op dit moment weinig mogelijk.

Perceel 2 (nummer 4 op bovenstaande afbeelding) is een langgerekt perceel. 'De ecologische waarde is al hartstikke mooi met een moeraszone langs de oevers'. Robert legt uit dat uit de tenderplannen een beeld is ontstaan dat Staatsbosbeheer er een soort parkinrichting van wil maken met een fietspad door het perceel. Volgens Robert is dat niet de bedoeling, 'maar aan de buitenkant van de oever zou je meer beleving kunnen creëren door hier bijvoorbeeld een vlonderpad aan te leggen'. Robert benadrukt dat dit nog denkrichtingen zijn van Staatsbosbeheer. Aan de aanwezigen wordt gevraagd advies te geven. Ook wordt in een later stadium een workshop georganiseerd voor buurtbewoners over de invulling van de twee percelen.

Varen op de Ham

Robert vertelt verder over de vaarbinding naar de Ham, die discussie losmaakt over de veelheid aan en te hard varende boten. Naar aanleiding van een eerdere discussie en signalen van buurtbewoners heeft de gemeente inmiddels contact opgenomen met Staatsbosbeheer en de politie en afgesproken om in het volgende vaarseizoen samen op te trekken en te zorgen voor handhaving in het gebied.

Broedseizoen

Naar aanleiding van een vraag van een van de aanwezigen over het (oude) verbod om te varen tijdens het broedseizoen, vertelt Robert dat het vaarverbod in het verleden was

gekoppeld aan de status van De Ham als Staatsnatuurmonument én gold omdat destijds (meer dan 5 jaar geleden) verderop in de polder de velduil en kiekendief broedden. Ook stelt een van de aanwezigen de vraag waarom Staatsbosbeheer meewerkt aan de plannen van projectontwikkelaar AM. Deze persoon vindt Staatsbosbeheer nu tegenover zich in plaats van naast zich als partner bij natuurbescherming, bijvoorbeeld bij de geplande doorgraving van de Busch). Robert legt uit dat Staatsbosbeheer binnen dit plan, samen met AM haar eigen doelen kan realiseren, namelijk voor de 2 percelen een ecologische en recreatieve meerwaarde te creëren.

Behoud van de groene singel (overgang natuur – stedelijk gebied)

Een belangrijke zorg van de aanwezigen is de overgang van stedelijk naar natuurgebied. Eén van de aanwezigen is bang dat het aangezicht verandert van 'een mooie groene buffer' naar de aanblik van bungalows. Jonas legt uit dat ook de gemeente Zaanstad de overgang van stedelijk naar natuurgebied op dit moment te hard vindt en nog niet akkoord is met de huidige tekeningen. De projectgroep zal hier nader naar moeten kijken. Ter aanvulling hierop vraagt een aanwezige aandacht voor het feit dat er in Krommenie honderden bomen zijn gekapt en vervolgens niet in Krommenie maar in Saendelft (Assendelft) zijn herplant. Ook mist één van de aanwezigen een landschappelijk inpassingsplan.

Eén van de aanwezigen maakt de opmerking dat in de gunningsleidraad staat dat aan de noordkant van de slibkuil ontsluiting moet komen voor individuele particuliere opdrachtgevers. Hij vraagt zich af of dat betekent dat individuele bewoners zelf een brug mogen maken naar de Westdijk? Jonas geeft aan dat dit bij hem niet bekend is en volgens hem ook niet zou moeten kunnen, maar laat het voor alle zekerheid uitzoeken bij de gemeente wat hierover in de gunningsleidraad staat.

Groenplan

Jonas vervolgt de avond met een presentatie over het Groenplan. Het plangebied is aan alle kanten met groen omzoomd. Er is gekozen voor een waterrijk en lommerrijk plan. Een aantal groenstructuren, zoals aan de Kerksloot, achterzijde Militaireweg, langs de sportvelden van Sporting (deels) en de platanen, blijft behouden. Maar het betekent ook dat veel bestaande boomstructuren verwijderd moeten worden. Daarvoor in de plaats komt een waterrijk gebied met aan de koppen van de eilanden groene structuren in verbinding met de percelen van Staatsbosbeheer. Aan de Westdijk en Busch worden bomen terug geplant om de vleermuizenroutes te behouden.

Naar aanleiding van het groenplan worden enkele vragen gesteld:

Vraag 1: op de eilanden komen geen bomen? Jonas legt uit dat tussen de woningen hagen komen te staan. Hagen vormen de afscheiding tussen straten en tuinen. Het lijkt dat er in het plan op dit moment nog te veel parkeerplekken zijn ingetekend, mogelijk ontstaat er daardoor ook ruimte voor meer groen.

Vraag 2: Blijven de bomen langs de Westdijk en Busch staan? De bomen op de Westdijk blijven staan, langs de Busch ter plaatse van het sportveld niet. Langs de Westdijk staan knotwilgen en langs de Busch staat een rij populieren. Volgens één van de aanwezigen zijn de bomen afgelopen winter weggehaald.

Vraag 3: Waarom is de groenstrook tussen de provinciale weg en sportvelden niet ingetekend? Jonas legt uit dat hij ervoor heeft gekozen deze voor nu even buiten beschouwing te laten omdat dit samenhangt met de discussie over het al dan niet aanleggen van de Sportlaan.

Vleermuizenroutes

René vervolgt de avond met een presentatie over de vleermuizenroutes en legt uit dat in 2015 en 2018 natuuronderzoeken hebben plaatsgevonden. Uit de quickscan flora en fauna (2018) bleek dat er nader onderzoek nodig is voor o.a. de vleermuizenroutes. Kijkend naar de eerste bevindingen is vastgesteld dat er sprake is van foeragerende vleermuizen, die bomen als oriëntatie gebruiken, maar er zijn geen vaste vleermuizenroutes vastgesteld. Om te kunnen spreken van een vleermuizenroute zijn tientallen vleermuizen nodig. Wel is er een zomerverblijfplaats vastgesteld van de zogeheten rosse vleermuis. Dat is een soort waar AM een ontheffing voor moet krijgen. De boomstructuren worden door de vleermuis gebruikt ter oriëntatie.

René legt uit dat op basis van de huidige stand van zaken - het rapport van 2019 moet nog worden opgeleverd - er op dit moment een vervangende bomenrij bedacht is in de berm van de Westdijk en langs de Busch. Hier moet echter nog een ecologische beoordeling naar plaatsvinden of dit voldoende is ter vervanging van bomen die worden verwijderd. Vervolgens moet er een ontheffingsaanvraag worden ingediend bij Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Naar aanleiding van de presentatie worden de volgende vragen gesteld en opmerkingen gemaakt:

Vraag 1: Houden jullie rekening met verlichting in het gebied in relatie tot de vleermuizen? Ja dat zijn onderdelen die terugkomen in de vergunningsaanvraag.

Vraag 2: de bomen die gekapt worden zijn volwassen bomen, wat voor bomen komen hiervoor terug? De maten moeten nog vastgesteld worden, maar bomen moeten voldoen aan de eventuele eisen die vastgesteld worden uit de ecologische beoordeling.

Vraag 3: De bomen langs de Kerksloot en Slibkuil zijn gewend aan een waterstand van -1.24 meter. De bomen langs de Militaireweg en Sporting echter niet en krijgen 50 tot 100 cm extra water. Dit betekent dat zowel de bomen als Sporting 'verzuipen'. Wat zijn de overwegingen om de waterstanden niet aan te passen? René geeft aan dat dit minder is en legt uit dat de uitgangspunten van het plan zijn om verbinding te maken met de Ham. De presentatie van nu is erop gericht om maatregelen te bedenken voor de problemen die hierdoor ontstaan. René geeft aan dat de aanwezigen vooral hun suggesties en adviezen moeten meegeven.

Vraag 4: krijgen we kopieën van de onderzoeken die beschikbaar zijn? Definitieve en actuele rapporten zullen beschikbaar worden gesteld op de website.

Vraag 5: betekent het kappen van de bomen niet een verstoring van de vleermuizenroutes? De beoordeling moet nog plaatsvinden door een ecooloog en omgevingsdienst. Zij kunnen van oordeel zijn dat er eerst vervangende bomen aangeplant dienen te worden.

Vraag 6: waarom moeten de bomen überhaupt worden gekapt? De bomen staan op de voormalige sportvelden en staan te laag om ze te behouden. Door de woningbouwontwikkeling moeten de terreinen worden opgehoogd, waardoor deze bomen niet kunnen worden gehandhaafd.

Vraag 7: De vleermuizenroute achter de Militaireweg blijft in stand? De huidige groenstrook achter de Militaireweg blijft gehandhaafd en derhalve ook de mogelijkheden voor vleermuizen om deze route als oriëntatie te gebruiken.

Cultuurhistorie

De afsluitende presentatie door Jonas staat in het teken van de cultuurhistorie. Het plangebied is de overgang tussen de wijk van Krommenie, open landschap en in het bijzonder de Stelling van Amsterdam. De Stelling loopt aan de andere zijde van de Ham. De Ham valt echter wel binnen de invloedssfeer van de Stelling van Amsterdam. 'Daar moeten we terughoudend mee omgaan'. Daarom zijn er twee punten die extra aandacht verdienen. Dit is enerzijds de aansluiting Busch en Westdijk en anderzijds de waterverbinding met de Ham. Zoals eerder gezegd, is de gemeente nog niet akkoord met de geschetste aansluiting Busch en Westdijk omdat de stedenbouwkundige van de gemeente van mening is dat de woningen te veel in het zicht komen vanaf de Westdijk. Jonas is samen met projectgroep aan het kijken hoe deze grens verzacht kan worden. Dit vraagt om extra onderzoek waarbij ook gekeken wordt of bijvoorbeeld de groensingel meer in het plan geïntegreerd kan worden.

Het tweede aandachtspunt is de waterverbinding met de Ham. In de tender is gekozen voor deze verbinding omdat een vaarverbinding en wonen aan open water door de gemeente meegegeven zijn als uitgangspunten.

Enkele aanwezigen reageren op de presentatie. De grootste zorg van de aanwezigen zit bij een drietal punten namelijk, de verhoging van het waterpeil, de doorgraving van de Busch en overlast van motorboten. Na de presentaties zijn de aanwezigen in vier groepen uiteen gegaan, waarna elke groep haar adviezen aan AM en de gemeente heeft gepresenteerd. Hieronder is een opsomming gemaakt van de adviezen

Adviezen groep 1

1. Natuur: plant precies zoveel bomen terug als nu in het plangebied staan, in hetzelfde gebied en anders in de directe omgeving
2. Groenstrook bij Westdijk: meer groen en bomen
3. Vaarverbinding, geen doorgraving van de Busch maar werk met 'rolletjes' om (fluister)bootjes over de Busch heen te trekken
4. Het plangebied ligt onder een aanvliegeroute voor vliegtuigen, dus het is geen stiltegebied. Dit advies geeft groep 1 mee aan de verkoopafdeling van AM

Adviezen groep 2

1. Bootjes verplicht elektrisch en zorg voor handhaving in het gebied
2. Wees zuinig op de grote rij met bomen aan de Westdijk, er zijn meer bomen dan in de presentatie van Jonas waren ingetekend
3. Geen doorgraving van de Busch. Een doorgaande vaarroute is zinloos, het is een moeras
4. Geen wandelroute langs de percelen van Staatsbosbeheer, laat de natuur met rust

Adviezen groep 3

1. Ten eerste wil groep 3 laten checken of de peilhoogte van het plan volgens wet- en regelgeving slechts een halve meter mag afwijken van de omgevingshoogte (in plaats van 1 meter, zoals nu in de plannen staat).
2. Waterpeil niet verhogen
3. Behoeftte aan profielen van het nieuwe plan waarin de dwarsdoorsnedes van het plan zijn getekend en gemeten.

Adviezen groep 4

1. Meer biodiversiteit op perceel 1 van Staatsbosbeheer is gewenst.
2. Geen vlonderpad langs de Westdijk
3. Geen doorgraving van de Busch
4. Het waterpeil niet verhogen
5. Het gebied leent zich niet voor nog meer recreatie
6. Voorkom hangplekken

Afsluiting

Nadat de aanwezigen hun adviezen kenbaar hebben gemaakt, sluit Jacqueline de avond af. Het volgende burenoverleg vindt plaats op woensdag 30 oktober 2019 om 19:30 uur, locatie Buurtcentrum de Pelikaan.